

10. รัฐจะจัดให้มีแผนการใช้พลังงานขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจการเงิน และทรัพยากรด้านพลังงานของประเทศ โดยจะเน้นหนักด้านการประหยัดการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ การหาพลังงานทดแทนและกรรมวิธีการใช้พลังงานใหม่ทุกด้าน
1. พัฒนาพลังงานต้นกำเนิดในประเทศเพิ่มขึ้นเพื่อลดการนำเข้า
- โครงการก่อสร้างเชื่อมท่อส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งยูเนียนออยส์แปลงสัมปทาน 10-13
 - โครงการดัดแปลงและติดตั้งเครื่องแก๊สเออร์ไบน์ ลานกระบือ
 - โครงการโรงไฟฟ้าสำน้ำแควใหญ่คอนบน (เขื่อนน้ำโจน)
 - โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าแม่เมาะ เครื่องที่ 8 และ 9
2. การประหยัดพลังงานและน้ำมันเชื้อเพลิง
3. นโยบายราคาพลังงาน
4. การพัฒนาพลังงานทดแทน

7.4 ปัญหาของรัฐบาล : กรณีตัวอย่างการควบคุมผู้ประกอบการ

7.4.1 การควบคุมโดยการขออนุญาต^{3/}

กรณีอุตสาหกรรมน้ำมันเชื้อเพลิง ตามพระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 มาตรา 6 ผู้ใดจะเป็นผู้ค้าน้ำมันมีปริมาณการค้าแต่ละชนิด หรือรวมกันทุกชนิดปีละตั้งแต่หนึ่งแสนเมตริกตันขึ้นไป ต้อง

^{3/}พรบ. น้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ 2) 2522, ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 95 ตอนที่ 50, 11 พฤษภาคม 2521, หน้า 3-7.

ได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการนี้ รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตด้วยก็ได้

มาตรา 20 ผู้ใดเป็นผู้ค้ำน้ำมันมีปริมาณการค้าแต่ละชนิดหรือรวมกันทุกชนิด มีระดับตั้งแต่หนึ่งแสนเบคริกตันขึ้นไป โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 6 จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 20 ทวิ ผู้ใดดำเนินการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง โดยจัดตั้งเป็นสถานบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ประชาชน โดยมีได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 6 ทวิ จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

7.4.2 การควบคุมโดยการกำหนดราคาสินค้าและการป้องกันการผูกขาด

ตามพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้า และป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 มาตรา 23 เพื่อป้องกันการกำหนดราคาซื้อ ราคาขาย หรือการกำหนดเงื่อนไข และวิธีปฏิบัติทางการค้าอันไม่เป็นธรรม คณะกรรมการกลางด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้สินค้าใดเป็นสินค้าควบคุม

ตัวอย่าง ประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2522 เรื่องการกำหนดสินค้าควบคุม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้^{4/}

^{4/} กระทรวงอุตสาหกรรม, "การกำหนดสินค้าควบคุม", ประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ 1, 27 มิถุนายน 2522.

เพื่อป้องกันการกำหนดราคาซื้อ ราคาขาย หรือการกำหนด
เงื่อนไข และวิธีปฏิบัติทางการค้า อันไม่เป็นธรรม คณะกรรมการกลาง
ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา
23 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ.
2522 จึงออกประกาศให้สินค้าดังต่อไปนี้เป็นสินค้าควบคุม

1. หมวดอาหารและเครื่องดื่ม

- 1.1 เนื้อสุกรชำแหละ
- 1.2 เนื้อโคชำแหละ
- 1.3 เนื้อกระบือชำแหละ
- 1.4 น้ำตาลทราย
- 1.5 นมข้นหวานและนมระเหยน้ำ
- 1.6 แป้งข้าวสาลี
- 1.7 น้ำมันพืชใช้ปรุงอาหาร
- 1.8 นมผงใช้เลี้ยงทารก

2. หมวดวัสดุก่อสร้าง

- 2.1 ปูนซีเมนต์
- 2.2 เหล็กเส้น
- 2.3 ตะปูตอกไม้
- 2.4 สังกะสีลูกฟูก
- 2.5 กระจับปี่ลอนคู่มุงหลังคา
- 2.6 กระจับปี่แผ่นเรียบ

3. หมวดวัสดุเชื้อเพลิง**3.1 แก๊สเหลว****3.2 ไม้ซีกไฟ****3.3 น้ำมันเตา****3.4 น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ****4. หมวดของใช้ประจำบ้าน****4.1 สบู่****4.2 พวงชักฟอก****4.3 ยาสีฟัน****4.4 หลอดไฟฟ้า****4.5 สายไฟฟ้า****4.6 ถ้วยไฟฉาย****5. หมวดยารักษาโรคและเวชภัณฑ์****5.1 ยารักษาโรค****5.2 เวชภัณฑ์****6. หมวดสินค้าอื่น ๆ****6.1 ยางรถยนต์****6.2 ยางรถจักรยานยนต์****6.3 ยางรถจักรยาน****6.4 แมคเคอร์รี่รถยนต์****6.5 น้ำมันหล่อลื่น****6.6 ยางมะคอย**

- 6.7 กระจกพิมพ์เขียว
- 6.8 กระจกปฐพี
- 6.9 หัวอาหารสัตว์ และอาหารสัตว์ ยกเว้น
สัตว์เลี้ยงภายในบ้าน
- 6.10 ยากำจัดยุงและแมลง ชนิดน้ำบรรจุกระป๋อง

และในปี 2523 ได้เปลี่ยนแปลงแนวทางของการควบคุมราคา ตั้งแต่ตุลาคม เพื่อให้ระบบตลาดมีความคล่องตัวมากขึ้น นับเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องของมาตรการเดิม ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพียงครึ่งราคาสินค้าในระยะสั้นเป็นการชั่วคราว ทางกรมได้ปรับมาตรการควบคุมสินค้าให้เหมาะสมสอดคล้องกับภาวะการมากยิ่งขึ้น สินค้าที่อยู่ภายใต้การควบคุมที่เข้มงวดด้วยการกำหนดราคาขายสูงสุด จึงมี 6 รายการ^{5/} ประกอบด้วย น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเตา ยางมะตอย ก๊าซหุงต้ม น้ำตาลทราย และนมข้นหวาน สำหรับสินค้าที่อยู่ในข่ายการควบคุมโดยวิธีการกำหนดส่วนเหลือหรือกำไรทางการค้ายังคงมี 4 รายการ เช่น เติม ใต้แก๊ นมผง แป้งข้าวสาลี กระจกปฐพี และน้ำมันหล่อลื่น ส่วนสินค้าที่ควบคุมโดยกำหนดให้พิมพ์ราคาขายปลีกเดียวกันทั่วประเทศมี 9 รายการ ได้แก่ สบู่ ผงซักฟอก ยาสีฟัน น้ำมันพืช นมข้นหวาน และนมระเหยน้ำ ไม้ขีดไฟ ถ่านไฟฉาย ยากำจัดยุงและแมลง และหลอดไฟฟ้า นอกจากนี้ ยังดำริที่จะกำหนดให้ยารักษาโรค เป็นสินค้าที่ต้องพิมพ์ราคาขายปลีกเพิ่มขึ้นอีกรายการหนึ่ง

^{5/} ธนาคารแห่งประเทศไทย, "มาตรการควบคุมราคา", รายงานภาวะเศรษฐกิจประเทศไทย ประจำปี 2524, หน้า 74.

หลังจากการปรับค่าเงินบาทลงเมื่อกลางเดือนกรกฎาคม 2523 ทางการค้าออกประกาศเพื่อป้องกันการกักตุนสินค้าและการฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้า โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร โดยกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า แจ่งปริมาณสินค้า สถานที่เก็บ ต้นทุน และราคาขายของสินค้า ควบคุม 21 รายการ ได้แก่ น้ำมันพืชปรุงอาหาร ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น ตะปู ลังกะลือผูก กระจังเบี่ยงลอนคู่มุงหลังคา กระจังเบี่ยงแผ่นเรียบ ไม้ซีดไฟ สบู่ ผงซักฟอก ยาสีฟัน หลอดไฟฟ้า สายไฟฟ้า ถ่านไฟฉาย ยางรถยนต์ ยางรถจักรยานยนต์ ยางรถจักรยาน แบตเตอรี่รถยนต์ กระจาดพิมพ์เขียว อาหารสัตว์ และยากำจัดยุงและแมลง นอกจากนี้ ยังได้ประกาศเดือนให้ผู้ผลิตผู้จำหน่ายโภคภัณฑ์บีบอัดแสดงราคาสินค้า รวมทั้งขอความร่วมมือให้ชะลอการปรับราคาสินค้าโดยรับภาระไว้บางส่วน อย่างไรก็ตาม ภายหลังที่ประกาศลดค่าเงินบาทแล้ว ราคาวัตถุดิบนำเข้าที่ใช้ในการผลิตสินค้าเหล่านี้มีราคาสูงขึ้นจริง และทางการได้อนุญาตให้ปรับราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้นอีกได้บ้าง เพื่อให้กระทบต่อผู้บริโภคคนน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นได้

ตามมาตรา 24 เมื่อได้มีการประกาศกำหนดสินค้าควบคุม
ตามมาตรา 23 แล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายสินค้าควบคุม ให้ผู้ซื้อ
ซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าราคาที่กำหนดหรือให้ผู้จำหน่าย
ในราคาไม่สูงกว่าราคาที่กำหนด หรือตรึงราคาไว้
ในราคาใดราคาหนึ่ง

- (2) กำหนดอัตราค่าใดสูงสุดต่อหน่วยของสินค้าควบคุมที่ผู้จำหน่ายจะได้รับจากการจำหน่ายสินค้าควบคุมหรือกำหนดอัตราส่วนแตกต่างระหว่างราคาซื้อกับราคาขายสินค้าควบคุมในแต่ละช่วงการค้า
- (3) กำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมแสดงราคาสินค้าควบคุม
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการและเงื่อนไขให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิต การจ่าย แจก การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกนอกราชอาณาจักร การซื้อ การจำหน่าย หรือการเก็บรักษาสินค้าควบคุม
- (5) กำหนดท้องที่ หรือกำหนดระยะเวลาในการใช้บังคับประกาศของคณะกรรมการ
- (6) กำหนดให้แจ้งปริมาณ สถานที่เก็บ ต้นทุน ค่าใช้จ่าย กระบวนการผลิต และวิธีการจำหน่ายสินค้าควบคุมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- (7) กำหนดให้มีการเก็บหรือเพิ่มปริมาณการเก็บสำรองสินค้าควบคุม และกำหนดท้องที่และสถานที่ให้เก็บสำรองสินค้าควบคุม
- (8) ห้ามหรืออนุญาตการส่งออก ไปนอกหรือนำเข้ามาในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดซึ่งสินค้าควบคุม

- (9) สั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต การซื้อ การจำหน่าย หรือการเก็บรักษาสินค้าควบคุม รวมทั้งให้ระงับหรือลดค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่กำหนดไว้เกินสมควร
- (10) จัดให้มีการปันส่วนในการซื้อและการจำหน่ายสินค้าควบคุม หรือกำหนดเงื่อนไขในการซื้อและการจำหน่ายสินค้าควบคุม
- (11) บังคับให้จำหน่ายสินค้าควบคุมตามปริมาณและราคาที่กำหนด ตลอดจนบังคับให้จำหน่ายแก่ส่วนราชการหรือบุคคลใดซึ่งคณะกรรมการกำหนด
- (12) ห้ามการจำหน่าย ให้ ใช้อีก ยักย้าย หรือเปลี่ยนแปลง ซึ่งสินค้าควบคุมเกินปริมาณที่กำหนด
- (13) ให้เลขานุการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการ เกี่ยวกับการผลิต การขนส่ง การซื้อ การจำหน่าย และการเก็บรักษาสินค้าควบคุม
- (14) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการกักตุนสินค้าควบคุม หรือ ครอบครองสินค้าควบคุมเกินปริมาณที่กำหนด

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกระทำเป็นประกาศ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาบทวน เป็นครั้งคราวให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงต้นทุน ค่าใช้จ่าย ในการจำหน่ายและอัตรากำไรที่เหมาะสม รวมทั้งผลกระทบต่อการลงทุน ในการขยายกำลังการผลิตในระยะต่อไปด้วย

มาตรา 25 ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมแจ้งราคาชื่อ ราคาขายสินค้าควบคุม ชื่อสินค้าควบคุม ชื่อและปริมาณวัตถุดิบเป็นส่วนประกอบมาตรฐาน คุณภาพ ขนาด ปริมาณ และน้ำหนักต่อหน่วย ของสินค้าที่ควบคุมตามที่เป็นอยู่ในวันที่คณะกรรมการกลางกำหนด และห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงราคา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเลขาธิการตามระเบียบที่คณะกรรมการกลางกำหนด ในการนี้ เลขาธิการจะกำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมแจ้งแผนการเปลี่ยนแปลงราคา หรือส่วนลดในการจำหน่ายสินค้าควบคุมต่อเลขาธิการด้วยก็ได้

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจ โดยลำพัง สมคบ หรือร่วมกับบุคคลอื่นดำเนินการใด ๆ โดยจงใจที่จะกดราคาสินค้าให้ตกต่ำเกินสมควร หรือทำให้สูงเกินสมควรหรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาสินค้า

มาตรา 30 ห้ามมิให้บุคคลใดกักตุนสินค้าควบคุม โดยมีสินค้าควบคุมไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา 24 (14) หรือเก็บสินค้าควบคุมไว้ ณ สถานที่อื่นนอกจากที่เก็บตามที่ได้แจ้งไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 24 (6) หรือผู้ประกอบธุรกิจใดซึ่งมีสินค้าควบคุมไว้เพื่อจำหน่าย แล้วไม่นำออกจำหน่ายหรือเสนอขายตามปกติ หรือปฏิเสธการจำหน่าย หรือประวิงการจำหน่ายหรือการส่งมอบสินค้าควบคุมโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

การป้องกันการผูกขาด

มาตรา 31 เมื่อปรากฏว่าการประกอบธุรกิจใดมีพฤติการณ์อันเป็นการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ คณะกรรมการกลางมีอำนาจประกาศกำหนดให้ธุรกิจนั้น เป็นธุรกิจควบคุม

ประกาศของคณะกรรมการกลางตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 32 ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมตามมาตรา 31 ต้องแจ้ง
ราคาขายสินค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมนั้นเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการ
กลางประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 33 ในกรณีที่คณะกรรมการกลางเห็นว่าราคาที่แจ้งตาม
มาตรา 32 ไม่เหมาะสม โดยคำนึงถึงต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย และ
อัตรากำไรที่เหมาะสมแล้ว ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจกำหนดราคาตาม
ที่เห็นสมควรได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้ง ถ้าคณะกรรมการกลาง
มิได้กำหนดราคาภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าราคาที่แจ้งตามมาตรา
32 เป็นราคาที่คณะกรรมการกลางกำหนด

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมไม่แจ้งราคาขายสินค้าตาม
มาตรา 32 คณะกรรมการกลางมีอำนาจกำหนดตามที่เห็นสมควร และให้ถือ
ว่าราคาที่กำหนดนี้เป็นราคาที่คณะกรรมการกลางกำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 34 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมจำหน่ายสินค้าเกิน
ราคาที่คณะกรรมการกลางกำหนดตามมาตรา 33 เว้นแต่จะได้รับอนุญาต
จากคณะกรรมการกลางโดยกำหนดราคาขึ้นใหม่

มาตรา 35 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมกระทำการร่วมกับ
กับผู้ประกอบธุรกิจควบคุมอื่น โดยจงใจที่จะก่อให้เกิดการผูกขาดหรือจำกัด
การแข่งขันโดยไม่ชอบธรรมในการประกอบธุรกิจ ในลักษณะอย่างหนึ่ง
อย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดแต่ผู้เดียว เป็นผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมอย่างเดียวกัน หรือประเภทเดียวกันทั่วราชอาณาจักร
- (2) กำหนดราคาขายสินค้าควบคุมเป็นราคาเดียวกันหรือตามที่ตกลงกัน
- (3) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะจำหน่ายสินค้าควบคุมได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดลูกค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะจำหน่ายสินค้าควบคุมให้ได้ โดยผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมอื่นจะไม่จำหน่ายสินค้านั้นแข่งขัน
- (4) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะซื้อสินค้าควบคุมได้หรือกำหนดผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมจะซื้อสินค้าควบคุมได้
- (5) กำหนดราคาซื้อสินค้าควบคุมเป็นราคาเดียวกัน หรือลดราคาซื้อสินค้าควบคุมให้ต่ำลง หรือจำกัดปริมาณการรับซื้อสินค้าควบคุม
- (6) กำหนดปริมาณของสินค้าควบคุมที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะผลิต ซื้อ หรือจำหน่าย เพื่อจำกัดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด
- (7) กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อหรือการจำหน่ายสินค้าควบคุม เพื่อให้ปฏิบัติเป็นแบบเดียวกันหรือตามที่ตกลงกัน

- (8) ลดคุณภาพของสินค้าควบคุมให้ต่ำกว่าที่เคยผลิตหรือจำหน่าย โดยจำหน่ายในราคาเดิมหรือสูงขึ้น
- (9) รวมธุรกิจควบคุมเข้าด้วยกัน หรือรวมการอำนวยความสะดวกหรือการควบคุมนโยบายและการบริหารธุรกิจควบคุม
- (10) ทำความตกลงร่วมกันเพื่อเข้าครองตลาดหรือควบคุมตลาด

มาตรา 36 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมระงับ ลด หรือจำกัดการผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้ามาในราชอาณาจักร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้าควบคุมเพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด

มาตรา 37 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมกระทำการใด อันอาจเป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย ชักขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจควบคุมของผู้อื่น หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจควบคุมหรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจควบคุม ทั้งนี้ เพื่อจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ

มาตรา 38 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมกำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่คณะกรรมการกลางกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในลักษณะที่เป็นการบังคับให้ลูกค้าของคนต้องจำกัดการผลิต การซื้อ หรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อสินค้า หรือในการจัดหาสินค้า เชื้อจากผู้ประกอบธุรกิจควบคุมอื่น

7.4.3 การควบคุมโดยการกำหนดจำนวนเงินลงทุน

ตัวอย่าง การกำหนดจำนวนเงินลงทุนเกี่ยวกับนโยบายโรงพยาบาล เพื่อการส่งออกที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกประกาศ มีกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะส่งเสริมการลงทุนดังมีรายละเอียดดังนี้

เงื่อนไขการส่งเสริมการลงทุนสำหรับโรงพยาบาลเพื่อการส่งออก^{๕/}

1. จะต้องมิขนาดการลงทุนไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดิน และ เงินทุนหมุนเวียน
2. บุคคลผู้มีสัญชาติไทยจะต้องถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า ร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน
3. จะต้องจัดสร้างโรงฆ่า-ชำแหละสุกรที่ทันสมัย และ ถูกมาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจะต้องมีห้องแช่แข็งและห้องเย็น ขนาดที่เหมาะสมกับโครงการ
4. ในระยะ 5 ปีแรก นับแต่เปิดดำเนินการ จะจำหน่ายเนื้อสุกรชำแหละภายในประเทศ เป็นมูลค่าในแต่ละปี ได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของมูลค่าเนื้อชำแหละ หลังจากนั้น ไม่เกินร้อยละ 30
5. จะต้องมีเครื่องจักรและอุปกรณ์สำหรับแปรรูปและแปรรูปสภาพเนื้อสุกร เป็นผลิตภัณฑ์อาหารรวมอยู่ในโครงการด้วยความเหมาะสม

^{๕/} สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน", บัญชีประเภทและขนาดของกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน", คู่มือการขอรับส่งเสริมการลงทุน, (กรุงเทพฯ : หสน. เกษมการพิมพ์, 2526).

6. จะต้องจ่ายเงินช่วยเหลือให้ราชการส่วนท้องถิ่น ในอัตรา
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 18 บาท ตามจำนวนและวิธีการที่
คณะกรรมการกำหนดนอกเหนือจากค่าอากรการฆ่าสุกร
7. จะต้องดำเนินการตามแผนที่คณะกรรมการให้ความเห็น
ชอบเกี่ยวกับการจัดหาสุกรบ่อนโรงฆ่า และส่งเสริม
การเลี้ยงและการรับซื้อสุกรมีชีวิตจากเกษตรกรผู้เลี้ยง
ทั่วไป
8. จะไม่ได้รับสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้
นิติบุคคล

7.4.4 การควบคุมการแข่งขัน

ตัวอย่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้ค้ำน้ำมันไม่ให้มีการแข่งขันกัน
มากเกินไปหรือแข่งขันจนเกินขอบเขต มีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 9 ผู้ค้ำน้ำมันตามมาตรา 6 ต้องสำรอน้ำมันเชื้อ
เพลิงชนิดที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ ทุกขณะในสถานที่เก็บไม่ต่ำกว่าอัตราที่รัฐมนตรี
กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดที่
นำเข้ามาในราชอาณาจักร ที่ซื้อ ที่กลั่น ที่ผลิต หรือที่ได้มาในบิหนึ่ง

มาตรา 11 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขและป้องกันการ
ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่ง เป็นหนังสือ หรือโดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาให้ผู้ค้ำน้ำมันงดจำหน่าย หรือให้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง
ชนิดใดชนิดหนึ่ง รวมทั้งน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องสำรอนไว้ตามมาตรา 9 ด้วย

7.4.6 การกำหนดมาตรฐานสินค้า

มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
การกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ต้องตราเป็น
พระราชกฤษฎีกา และระบุนับเริ่มใช้บังคับไม่น้อยกว่าจากสิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขึ้นก็เพื่อความปลอดภัย
ของประชาชน และเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดแก่ประชาชนและ
เศรษฐกิจของประเทศ

ตัวอย่าง ประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผงชั๊กฟอก
มาตรฐาน เลขที่ มอก. 78-2526 ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15
แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรม
โดยอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ออกเป็นประกาศ
กระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 715 (พ.ศ. 2526) ซึ่งกำหนดมาตรฐาน
และคุณสมบัติของผงชั๊กฟอก มีรายละเอียดดังนี้^{7/}

1. ชนิดผงชั๊กฟอก ผงชั๊กฟอกแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ
 - ก. ผงชั๊กฟอกที่เหมาะสมแก่การชั๊กฟอกด้วยมือ
 - ข. ผงชั๊กฟอกที่เหมาะสมแก่การชั๊กฟอกด้วยเครื่องชั๊กผ้า
2. ส่วนประกอบ
 - 2.1 ส่วนประกอบที่ต้องมี

^{7/} กระทรวงอุตสาหกรรม, "การกำหนดมาตรฐานและคุณสมบัติของผงชั๊กฟอก
ฉบับที่ 715", ประกาศการกำหนดมาตรฐานและคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์, 11 สิงหาคม 2522.

- 2.1.1 สารลดแรงตึงผิว สารนี้ต้องเป็นสารเคมีประเภทแอนไอออนิก (anionic) แคตไอออนิก (cationic) หรือนอนไอออนิก (nonionic) ประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือส่วนผสมของสารเหล่านั้น ในกรณีที่เป็นสารเคมีประเภทแอนไอออนิก ห้ามใช้อัลคิลเบนซีนซัลโฟเนตที่มีโครงสร้างแบบเป็นกิ่ง (branched alkyl benzene sulphonate)
- 2.1.2 โซเดียมไตรโพลีฟอสเฟต (sodium tripolyphosphate) และ/หรือโซเดียมไพโรฟอสเฟต (sodium pyrophosphate)
- 2.1.3 โซเดียมซิลิเกต (sodium silicate)
- 2.1.4 โซเดียมคาร์บอกซีเมทิลเซลลูโลส (sodium carboxymethyl cellulose)
- 2.1.5 สารเพิ่มความสดใส
- 2.2 ส่วนประกอบที่อาจจะมือนำด้วยก็ได้
- 2.2.1 โซเดียมซัลเฟต (sodium sulphate)
- 2.2.2 โซเดียมออร์โทฟอสเฟต (sodium orthophosphate)
- 2.2.3 สารเพิ่มฟอง หรือสารลดฟอง

2.2.4 สารฟอกและสารฟอกต้นตอ รวมทั้ง
ส เตบีไลเซอร์ของสารฟอกต้นตอ

2.2.5 สารช่วยการละลาย

2.2.6 สารกันเหมอม

2.2.7 แอนติออกซิแดนต์

2.2.8 เอนไซม์

2.2.9 น้ำหอม

2.2.10 สี

2.2.11 น้ำ

2.2.12 สารกันการจับตัว เป็นก้อน

2.3 สิ่งแปลกปลอมที่ไม่ให้มืออยู่ด้วย

2.3.1 สิ่งแปลกปลอมอื่นใดที่ไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรง
จากการทำโดยปกติวิสัย

2.3.2 สิ่งแปลกปลอมอื่นใดที่ไม่ควรมีอยู่ในสาร
ต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ในข้อ 4.1 และข้อ
4.2 ตามปกติวิสัย

3. คุณลักษณะที่ต้องการ

3.1 ลักษณะทั่วไปและความประณีต

3.1.1 ผงซักฟอก

3.1.1.1 ต้องมีลักษณะ เป็นผงหรือเบ็ด เล็ก ๆ ถ้าจับกัน เป็นก้อนหรือ รวมกัน เป็นกลุ่ม ระหว่างที่เก็บ ไว้ในสภาพปกติ จะทำให้แยก หลุดออกจากกันด้วยมือได้

3.1.1.2 ต้องแลดูสะอาดและเป็น เนื้อเดียวกัน

3.1.2 ภาชนะบรรจุ

ภาชนะที่บรรจุผงชัฟฟอกต้อง ปิดผนึกให้สนิท ไม่มีรอยร้าว รอยแตก เครื่องหมาย หรือฉลากต้องสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน เห็นได้ง่าย และไม่ขาดหายไป

3.2 กลิ่น

ผงชัฟฟอกต้องไม่มีกลิ่นเหม็นทั้งขณะที่ใช้ หรือเก็บไว้ในสภาพปกติ ภายในเวลา 12 เดือน

3.3 คุณลักษณะทางเคมีและทางชีวภาพ

ผงชัฟฟอกต้องมีคุณลักษณะทางเคมีและ ทางชีวภาพ เป็นไปตามตารางที่ 7-1

3.4 คุณลักษณะอื่น ๆ

ผงชัฟฟอกที่ผู้ทำอ้างว่ามีเอนไซม์ หรือ สารกันเหมองอยู่ด้วย ต้องพิสูจน์ได้

คุณลักษณะทางเคมีและทางชีวภาพ

รายการ ที่	คุณลักษณะ	ชนิดชักฟอก ด้วยมือ	ชนิดชักฟอกด้วย เครื่องชักผ้า	วิธีวิเคราะห์ ตาม
1.	ความเป็นกรด-ด่าง (pH) เมื่อทำให้เป็นสารละลาย เข้มข้นร้อยละ 0.1	ไม่เกิน 11.0	ไม่เกิน 11.0	ก. 1
2.	ปริมาณสารทั้งหมดที่ ละลายได้ในคลอโรฟอร์ม ร้อยละไม่น้อยกว่า	18.0	5.0	ก. 2
3.	ปริมาณฟอสเฟตทั้งหมด คำนวณเป็นฟอสฟอรัส เพน ตะออกไซด์ ($P_2 O_5$) ร้อยละ	12.0 ถึง 29.0	12.0 ถึง 42.0	ก. 3
4.	โซเดียมซิลิเกต คำนวณเป็น ซิลิกา (SiO_2) ร้อยละ	ไม่น้อย กว่า 2.2	ไม่น้อยกว่า 2.2	ก. 4
5.	โซเดียมคาร์บอกซีเมทิล เซลลูโลส ร้อยละไม่น้อยกว่า	0.2	0.2	ก. 5
6.	สารเพิ่มความสดใส	มี	มี	ก. 6
7.	การเป็นฟองคิดเป็นความสูง ของฟอง เทียบกับผลชักฟอก อ้างอิงร้อยละไม่น้อยกว่า	80	80	ก. 7
8.	ความสามารถในการชักฟอก เทียบกับผงชักฟอกอ้างอิง ร้อยละไม่น้อยกว่า	80	80	ก. 8
9.	ความสามารถในการรักษา ความขาว เทียบกับผงชักฟอก อ้างอิงร้อยละไม่น้อยกว่า	80	80	ก. 8
10.	การย่อยสลายทางชีวภาพ ร้อยละไม่น้อยกว่า	80	80	CECD Test method

หมายเหตุ 1. สารทั้งหมดที่ละลายได้ในคลอโรฟอร์ม ประกอบด้วยสารลดแรงตึงผิว สาร
เพิ่มฟอง สารลดฟอง และสารเพิ่มความสดใส

ที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรม

กรณีพระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 มาตรา 23 ตรี ผู้ใดกระทำการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิง หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันทำให้ลดคุณภาพของน้ำมันเชื้อเพลิง ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามมาตรา 13 เพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่ผู้กระทำการปลอมปนเป็นผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 6 หรือเป็นผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 6 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับตั้งแต่ห้าหมื่น ถึง สองแสนบาท

7.4.6 การคุ้มครองผู้บริโภค^{8/}

เนื่องจากปัจจุบันการเสนอสินค้าและบริการต่าง ๆ ต่อประชาชน นับวันแต่ละเพิ่มมากขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาได้นำวิชาการในทางการตลาด และทางการโฆษณามาใช้ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เพราะผู้บริโภคไม่อยู่ในฐานะที่ทราบภาวะตลาดและความจริงเกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วทั้งที่นอกจากนั้น ในบางกรณีแม้จะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค โดยการกำหนดคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการอยู่แล้วก็ตาม แต่การที่ผู้บริโภคแต่ละรายจะไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบการค้า หรือผู้ประกอบธุรกิจโฆษณา เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ย่อมจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นการไม่คุ้มค่า และผู้บริโภคจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะที่จะสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ และในบางกรณีก็ไม่อาจ

^{8/} "พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค (2522)". ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ, เล่มที่ 96 ตอนที่ 7, 4 พฤษภาคม 2522.

ระงับหรือยับยั้งการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภครักษาได้ทันที เพื่อให้
 ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนให้มืองค์กรของรัฐที่เหมาะสม
 เพื่อตรวจตราดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ
 ให้ความคุ้มครองผู้บริโภค จึงต้องตราเป็นพระราชบัญญัติขึ้น

มาตรา 20 ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจ
 และหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อน
 เสียหาย อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ
 เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ
- 2) ติดตามและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่ง
 กระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของ
 ผู้บริโภค และจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการ
 ใด ๆ ตามที่เห็นสมควร และจำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิ
 ของผู้บริโภค
- 3) สนับสนุนหรือทำการศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครอง
 ผู้บริโภค ร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคในทุก
 ระดับการศึกษา เกี่ยวกับความปลอดภัยและอันตรายที่
 อาจได้รับจากสินค้าหรือบริการ
- 5) ดำเนินการเผยแพร่วิชาการและให้ความรู้และการศึกษา
 แก่ผู้บริโภค เพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคที่เป็นการ
 ส่งเสริม พละนาามัย ประหยัด และใช้ทรัพยากรของ
 ชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

- 6) ประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม ส่งเสริม หรือกำหนดมาตรฐานของสินค้าหรือบริการ
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบหมาย

การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณา

มาตรา 22 การโฆษณาจะต้องไม่ใช่ข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค หรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้น จะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพคุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ หรือการใช้สินค้าหรือบริการ ข้อความดังต่อไปนี้ถือว่าเป็นข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค หรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม

1. ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความเป็นจริง
2. ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง หรือไม่ก็ตาม
3. ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ
4. ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน

5. ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 การโฆษณาจะต้องไม่กระทำด้วยวิธีการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือจิตใจ หรืออันอาจก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้บริโภค

การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านฉลาก

มาตรา 30 ให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลาก มีอำนาจกำหนดให้สินค้าดังต่อไปนี้ เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากได้

1. สินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องในการใช้สินค้านั้น หรือโดยสภาพของสินค้า
2. สินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำ ซึ่งการกำหนดฉลากของสินค้านั้น จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในการที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญของสินค้านั้น

มาตรา 31 ฉลากของสินค้าที่ควบคุมฉลาก จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ให้ข้อความที่ตรงต่อความจริงและไม่มีข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญของสินค้า
2. ต้องระบุข้อความอันจำเป็น ซึ่งหากมิได้กล่าวเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในสาระสำคัญของสินค้า

การคุ้มครองผู้บริโภคโดยประการอื่น

มาตรา 36 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค คณะกรรมการอาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการ

ทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้นได้ ถ้าผู้ประกอบการธุรกิจใดไม่ดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือดำเนินการล่าช้า โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการจะจัดให้มีการพิสูจน์โดยผู้ประกอบการ เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้

ถ้าผลจากการทดสอบหรือพิสูจน์ปรากฏว่า สินค้านั้นอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และกรณีไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้านั้นได้ โดยการกำหนดคณลากตามมาตรา 30 หรือตามกฎหมาย ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามขายสินค้านั้น และถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงสินค้านั้น ภายใต้งบเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้ ในกรณีที่สินค้านั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หรือเป็นที่สงสัยว่าผู้ประกอบการจะเก็บสินค้านั้นไว้เพื่อขายต่อไป คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจทำลายหรือจะจัดให้มีการทำลาย โดยผู้ประกอบการ เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้

ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน ถ้าคณะกรรมการมีเหตุที่น่าเชื่อว่า สินค้าใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามขายสินค้านั้นเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการทดสอบหรือพิสูจน์